

Ameriški Slovenci

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU,
— S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLO.

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRAŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (No.) 90.

LETNIK XXXIV.

CHICAGO, ILL., SREDA, 10. JUNIJA — WEDNESDAY, JUNE, 10, 1925.

"Vremena Kranjem bodo se zjasnila!"

Da bomo spoznali potrebo katoliškega časopisa v pravi času, je potreba, da si ogledamo, naš skupni nastop, kakor tudi mišljenje slovenskih duhovnikov in lajikov z obeh strani. To radi tega, da bo narod spoznal in se prepričal, po svoji lastni razsodnosti, katera je prava pot, ki nas vodi do katoliškega dnevnika. Vemo, da je to vprašanje težljivo posebno za nas malošteviljen narod. Toda, korajža in dobra volja naj velja. In to hvala Bogu imamo.

Naša agitacija za katoliški dnevnik traja že mesece. Skušali smo pridobiti za to podjetje slovenske duhovnike in lajike. Apelirali smo na vse, **prav na vse!** Naši lajiki so to misel z veseljem pozdravili. Tudi lepo število slovenskih duhovnikov se je odzvalo temu pozivu v našem listu. Tisti pa, kateri se ne strinjajo z nami so si izbrali drugo pot, ali pa molčali.

Pred kratkom smo prejeli finančno poročilo slov. župnika v Pittsburghu, Pa., za leto 1924. To poročilo sestoji s celotnim računom, kakor tudi z imeni posameznikov in društv, koliko so darovali za leto 1924. Pristavek tega poročila je članek č. g. župnika Joseph Škurja, katerega prinašamo slovenski javnosti dobesedno z vsemi napakami, kakor smo jih našli. Glasil se:

"BREZ OVINKOV."

"V novembру 1924. sem prejel od tiskovne družbe "Edinost," 1849 W. 22nd Street, Chicago, Illinois, kako zanimiv "cirkular." Pazno, kakor je bilo rečeno, sem ga prebral od konca do kraja. V kratkem: gre se za katoliški dnevnik. Prečital sem tudi članke iz pod peresa Rev. J. M. Trunka in Rev. James Černeta, ki sta tako zainteresirala slovensko javnost za katoliški dnevnik. Dal Bog, da bi se enkrat vresničila ona krasna in dolgo let negovana želja, da bi se konečno posrečilo Ameriškim Slovencem imeti svoj pravi katoliški dnevnik, iz katerega bi preveval v izobilju oni nadvise prijetni in raskrščeni duh bratske ljubezni, ki povzdružuje in blaži plemenito človeško naravo! Ali, po svoljem lastem in skromnem prepričanju, čutim, da tajenstveni moči od strani častitih slovenskih duhovnikov v Ameriki je značilen znak, da mi smo danes zelo daleč od onega srečnega jutra v katerem nam bo zasijala svetla zarja prave katoliške zjemnosti — katoliški dnevnik!

Gotovo: nekaj je narobe. Dolžnost naša je, da pregledamo in tudi najdemo razdiralne vzroke in da iste odstranimo, ako hočemo, da bodo odtujeni duhovi prišli do sprave. Rev. Father Trunk je spregovoril in tako rešil svojo dušo "Ego dixi et salvavi animam meam." Blagor njemu! Rev. Jakob Černe s par članki, ki jo objavil v listu Ameriški Slovenec "Edinost" je zadel pravo žilo naših lajikov, kateri žele po zboljšanju katoliškega časopisa. In jaz? Zadovoljem bom, če bom pravo struno zadel.

Vsekakor poguma ne manjka; toda iziva se, in naj se tudi spregovori, ker se gre za dobro in resno stvar. Oprostite, da navedam tukaj nekoliko točk, katero bodo morda razjasnile megleno in zakajeno ozračje, ki nam povzroča kisle obraze, da se eden drugega ogibamo, in da nemaramo sesti k skupni mizi, da bi pri njej izbrali ono zlato srednjo pot po kateri naj bi v daljni bodočnosti ščitili slovenskemu narodu v Ameriki njegovo najdražjo svetinjo "sveto vero in pa materni jezik."

Zgodovina je učitelja življenja. Žal, da se zgodovino pokvarja in da se isto celo napačno razlagata. — Rev. James Černe v svojem članku pravi, da "Ameriški Slovenec je mnogo zgubil na svojem vplivu s tem, da je K. S. K. Jednota dobila svoje lastno glasilo." Jaz pa mislim in sem prepričan, da A. S. je mnogo zgubil na svojem vplivu s tem, da je postal od tistega časa neodvisen katoliški časopis, — to je brez vsake cerkvene kontrole. — Da pa ni že poprej izginal, zahvaliti se moremo blagi duši pokojnega Filipa Gorupa, ki je preprečeval, kolikor je pač mogel, da so se izbacnile vsaj deloma iz časopisa strankarske in škodoželjne debate. Blag mu spomin! Po smrti pokojnega Filipa Gorupa vsakdo ve, kdo je bil vodilna sila pri Amerikanskemu Slovencu. Da se je konečno razdelilo med delničarji njegovo premoženje, ki se je deloma nakopičilo z žrtvami katoliških Slovencev v Ameriki, je bilo popolnoma naravno in logično, tako namreč zahteva neodvisen duh.

Toraj naj bo dobiček prvi, načela pa naj postanejo dešeta briga, kakor hitro niso dobičkanosna. Res pravi neodvisni katoliški duh je spravil in prerani grob Amerikanskega Slovenca.

Rev. James Černe pravi, da "List "Edinost" je bil pogumno začet od oo. Frančiškanov, ali se ni finančno izplačeval." Jaz pa trdim, da pomlad leta 1915. se je vstanovil v Clevelandu, Ohio, katoliški tednik "Sloga", ki se je orjaško bojeval zoper urednika tedanje Clevelandske Amerike, ki od časa do časa je pretakal in iztakal svoj srd osobito proti šoli Sv. Vida in v obče proti vsem katoliškim šolam. Nekolik časa pozneje je pričel izhajati neodvisen dnevnik "Enakopravnost", ki s svojo do smrti sovraženo tekmovalko Clevelandsko Ameriko je ramo ob ramo sodeloval v razdiralnem naporu proti krščanskim principom. Takrat bolj kakor nikolj poprej ali slej smo potrebovali kreplega in bojevitga katoliškega časopisa. Ali, žalibog, ravno takrat so umetnim potom opešali katoliški lajiki v Clevelandu; odklonili so listu svojo gmotno podporo, pobratili so se z uredni-

kom Clevelandske Amerike in tako so omogočili, da se je kar črez noč koncem leta 1918. tednik "Sloga" preselil k č. 20. Frančiškanom v New York, N. Y., in od tam v Chicago, Illinois, kjer so ga prekrstili v "Edinost". In Sloga? Sloga je vedno izginila! Dá, s bolestnem srcem smo takrat zrli v obraz tej tako nesmiseln metamorfozi: ali tolažili smo se, češ, da pri č. 20. Frančiškanih bode list zadobili nove zaslombe in krepkejšega dušeka za probujenje in razvijanje prave katoliške misli med Ameriškimi Slovenci. Zato pa smo jim prisločili na pomoč; pomagali smo jim direktno ali indirektno kolikor pač smo le mogli. In danes? — Danes po sedem letnem naporu naši lajiki "hrepene po zboljšanju katoliškega časopisa" — in č. 20. Frančiškani — "so prodali vse svoje delnice uslužbencem v uradu in tiskarni tistim, ki so v temi zvezi z delniško družbo Edinosti." Toda zopet se najdemo pred novo metamorfozo katoliškega časopisa. Uprišanje je, ali jo bomo to pot preboleli? Kakor vse kaže bo tako težko, da se bo verski in narodni voz zopet spravil iz grabna na gladko cesto, ker lahko misleči in neizkušeni voditelji so ga porinili predaleč v propad. Sicer upijejo iz globočine propada, da naj se jim takoj prisloči na pomoč. Ker pa pomoč ne pride tako hitro, se jezijo nad nami: očitajo nam, da nismo na pravem mestu, da ne skrbimo za dobrobit svojih župljanov, da ne razumemo glasu velikega in svetega papeža Pija X.: zaznamujejo nas kot okužene od "tuberku" needinosti. — Hvala Bogu! Slovenska duhovščina v Ameriki je v svoji celoti neokužena, je zdrava; je kos svojih težkih nalog. — Žal je, kar si tudi prištevamo k sreči, da tuberkul neodvisnosti se lotil večinoma **le takih slovenskih duhovnikov, ki so do zdaj le malo ali nič storili za slovenski narod v Ameriki.** Mi jih obžalujemo in blaga duša pokojnega papeža Pija X., nevmornega boritelja proti zasepljenemu modernizmu, plaka nad njimi, ker v svoji spletki so si začrtali za novo podjetje katoliškega dnevnika ta pomembni program: "—Na tem mestu želimo še povdarditi, da je naše podjetje neodvisno in da ni več pod kontrolo redovne niti svetne duhovščine, pomoč obeh nam je pa neobhodno potrebna, kakor čredi pastir." V tem programu mr. Goljijo v izobilju bacili onega importiranega tuberkula neodvisnosti, ki je zadnja leta global duhovno življenje Slovencev v Ameriki. Ta je tisti tuberkul, ki je razdrapal duše omaglicev, odtujil one duše, v katereh je še brlela iskrica vere, in je vstvaril eno novo vrsto privilegiranih katolikov, katerih vera meji z fanatizmom in blaznostjo. Tu tuberkul katoliške neodvisnosti je povzročal da "naše katoliško časopisje se je grizlo med seboj in razširjalo to gnjilobo po celem telesu katoliškega dela naroda in zastrupljalo naše vrste, naše javno življenje po naselbinah, po jednotah, po društvih!" Dá, neodvisen katoliški duh je povzročal, da "crkvene seje pred leti — danes tudi — so bile za nas slovenske duhovnike prave krvave rihte," kakor jih zove sam častiti gospod Jakob Černe. To zrno neodvisnosti je pornilo v ospredje naših lajikov katerem mi, voditelji po poklicu, naj slepu in mirno sledimo in tako naj pomagamo rušiti ono jekleno verigo discipline, ki je napravila veliko, močno, častitljivo in čudovito Sveti Katoliško Cerkev.

Proti tej kužni bolezni se nam predpisuje sledič protistrup, ki obstoji iz treh malih "kroglic" — Odpustimo! Pozabimo! Ljubimo! Dá, prav iz dná srca odpuščamo krivico, ki se je napravila slovenskemu narodu v Ameriki. Ali vprašanje nastane: kdo bò popravil ono velikansko škodo, katerih se je polastil Davis.

— Chicago, Ill. — Mrs. Opelia Looney, 35 let starja, 7025 Green cesti je v hipni blaznosti vsled vročine zavžila strup in kmalo na to izdihnila.

— New York. — Dr. Nicholas Murray Butler, predsednik Columbia vseučilišča je pred odhodom v Evropo dejal, da je absolutizem ameriške vlade oportunaljstvo svobode; osoja tudi dohodninski davek, osem-najstni amendment in volsteadovo postavo.

— Chicago, Rock Island & Pacific Railway kompanija ima načrt za zboljšanje svojih prog, za kar bo izdala \$19,440,000. Med Latimerom in Mc Farland, Kan., namerava zgraditi dvojno progo dolgo 40 milj, za kar bo izdala \$3,700,000.

— St. Louis, Mo. — Edward W. Tillian, takozvani "kralj ponarejalcev," kateri si je skoz si lepje sponarejimenti češki nakopičil nad \$1,000,000 se nahaja pod ključem. Detektivi v St. Louisu so mu prišli na sled in ga arretirali v njegovem razkošno opremljenem pisarni. Imel pa je več zaveznikov, ki so mu pomagali pri njegovem sleparškem poslu.

Ljubimo! To je zadnja pilota, ki jo nam vsljujejo! Mi nismo sovražili nikoga in ne sovražimo podjetja ki bi bilo na

(Dalje na 2. strani.)

ZAGONETNI UMOR

PROFESORJA.

Baton Rouge, La. — Oscar B. Turner, profesor agronomije na državnem vseučilišču je bil na brutalen način umorjen. Umiračega profesorja je naveljil njegov asistent. Iz ran na glavi, prsih in vratu je lila kri, v bližini žrtve je pa ležala na tleh okrvavljen sekira, s katero je bil storjen zločin. Profesor je izdihnil, ne da bi se zavedel.

Umor je zagoneten, vendar ne brez upanja, da bi se morilcu ne prišlo na sled, dasi je bil zelo previden, kajti na sekiri ni pustil znakov, kar priča, da je imel pri zločinu na rokah rokavice.

KRIŽEM SVETA.

— Kiev, Rusija. — Gen. Belavin, ki je bil poveljnik južne ruske armade v svetovni vojni in Nina Krzeckosska, 21-letna lepotica sta bila radi vohunstva v prid Poljske obsojena na smrt.

— Centralia, Ill. — Glenn Alden, star 9 let, si je prizadeval rešiti življenje svojemu 7-letnemu bratu, ki se je potopaljil v Okaw reki in tako postal poleg svojega brata žrtev vativ.

— Champaign, Ill. — Professor Burlison, načelnik poljedelskega departmента je dejal, da edino dež, ki bi padal vsaj štiri dni, zamore rešiti poljske pridelke, drugače bo veliko pomanjkanje, osobito žita.

— Berlin. — Prvi roparski napad v zračnem letalu na rekordu se poroča iz Dunaja. Draguljar Laskar se je s svojim tajnikom Davisom peljal v letalu iz Dunaja v Budapest. Med potopom pa je tajnik lastnika kloroformiral, na to pa truplo potisnil z letala in se neznanom kam odpeljal. Truplo je bilo pozneje najdeno, lastnik je imel veliko dragocenosti seboj, katerih se je polastil Davis.

— Chicago, Ill. — Mrs. Opelia Looney, 35 let starja, 7025 Green cesti je v hipni blaznosti vsled vročine zavžila strup in kmalo na to izdihnila.

— New York. — Dr. Nicholas Murray Butler, predsednik Columbia vseučilišča je pred odhodom v Evropo dejal, da je absolutizem ameriške vlade oportunaljstvo svobode; osoja tudi dohodninski davek, osem-najstni amendment in volsteadovo postavo.

— Chicago, Rock Island & Pacific Railway kompanija ima načrt za zboljšanje svojih prog, za kar bo izdala \$19,440,000. Med Latimerom in Mc Farland, Kan., namerava zgraditi dvojno progo dolgo 40 milj, za kar bo izdala \$3,700,000.

— St. Louis, Mo. — Edward W. Tillian, takozvani "kralj ponarejalcev," kateri si je skoz si lepje sponarejimenti češki nakopičil nad \$1,000,000 se nahaja pod ključem. Detektivi v St. Louisu so mu prišli na sled in ga arretirali v njegovem razkošno opremljenem pisarni. Imel pa je več zaveznikov, ki so mu pomagali pri njegovem sleparškem poslu.

Ljubimo! To je zadnja pilota, ki jo nam vsljujejo! Mi nismo sovražili nikoga in ne sovražimo podjetja ki bi bilo na

Iz Jugoslavije.

PLANINA JE DOBILA HUD UDAREC OD SEDANJE VLADE. — VSE SLOVENSTVO GLEDA Z GNJEVOM NA DOBO SEDANJEGA REŽIMA. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

O razmejitvi slovenske zemlje.

Iz Slovenije pišejo: Razmejitvena dela vztrajno napredujejo. Skozi naše gozdove se kaže obmejno črto, kakor je pa poželela italijanska pohepnost. Malo nad trgom imamo državno mejo in za vsak korak na svoje posestvo bomo morali imeti v žepu prepustnico. Kako smo prosili, da bi šla meja vsaj po katastralni meji, pa nič! Niti koraka ni odstopila italijanska mogočnost. Še več! Pri Windischgraetzovi grajčini so šli celo naprej, zato kaže grad sam tudi pripade pod Italijo. Tako smo oropani in zraven še osramočeni.

Vse slovensko ljudstvo gleda z gnjevom na dobo sedanjega PP-režima, toda v naših obmejnih občinah bodo še poznejši rodovi obsojali vlado, v kateri sedi dr. Žerjav in ki nas je v najkritičnejšem trenutku zapustil.

Prijeti morilec.

V Celovcu se je posrečilo ujeti v Avstriji bivšega štabnega narednika Ivana Grajšeka, ki poleg raznih državnih goljufij imel na tudi umor policijskega agenta Ivana Ribariča iz Celja, ki ga je ustrelil pred šestimi leti.

Velika škoda po povodnjah.

V Celju in celjski okolici je povoden napravilo veliko škodo. Nad Bregom se je vdrl veliki plaz v Miklavževega hriba in ogroža tam stojec hišo. Voda je preplavila celo glazijo, je vdrla v kleti mnogih vil, ki stoje ob podaljšku Miklošičeve ceste, kjer je napravila posebnik veliko škodo.

Prve črešnje.

Prve črešnje so se v Ljubljani prodajale po 5 črešenj za 1 din.

Umrl

je na Dunaju visokošolec Joško Tomažin iz Rašice pri Velikih Laščah. Sošolcem in znanjem se priporoča v molitev.

Nasilna smrt bivšega poslanca.

Na cesti med Leskovcem in Turekovo so našli mrtvo truplo bivšega poslanca tamkajšnjega okraja Mitra Miciča. Podrobnosti o poslančevi nasilni smerti niso znane.

Krvava rodbrinska drama v Vinkovcih.

V stanovanju briv

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.

Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek.

Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising Rates on application.

MAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Entered as second class matter October 11th 1919. at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1870.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

podlagi ljubezni," ki vse prenaša, vse potpri... in ne ravna napačno". Toda, če ima časopis samo katoliški naslov in grb in ne razširja prave ljubezni, je kakor bučeč bron ali zvoneč zvonec v temno noč... O tej točki bi morali še dalje in dalje govoriti; toda komu na čast? Brez nje se je začelo, brez nje se hoče nadaljevati v svojo lastno in splošno pogubo. Na robu propada smo in prepričani moramo biti, da katoliški neodvisen časopis nas ne bo rešil, ker je in bi odvisen le od ene osebe ali od ene stranke ki ni merodajna za razširjanje božjega kraljestva niti v Ameriki niti v Afriki. Sicer blage volje priznamo, da pravo katoliško časopisje ne izmerno pomaga pri napredku katoliškega življa. Dokaz temu nudi GLASILLO KRAJNSKE SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, ki je bil do slej edini katoliški časopis, ki ga je lahko čital vsak otrok ne da bi se počujšal. Bil je zagovornik našega katoliškega prepričanja: korakal je sredno zlato pot in vodil Jednoto do onega višeka, do katerega je srečno dospela brez takozvanih novih strujarjev.

Ne kričimo v svet: "Ljudje, poslušajte nas ampak ne ponesmajte naših napak, ker to niti nam niti narodu bi koristilo, pač pa združimo svoje sile okroh lista, ki je predstavljal in še vedno zastopa prava katoliška načela. Amerikanski Slovenec & Edinost sta si bila pes in mačka pred leti; lopnila sta od časa do časa po glavnih uradnikih naše dične Jednote in danes sta na jedni firmi. Ako doseže ta firma še to, da podljarmi še Glasilo K. S. K. Jednote, bo zavladal v Ameriki oni razdirljivi duh, ki je vladal med Slovenci doslej v domovini ter se cim dalje bolj v Ameriki seri. "Ne smemo deliti naše vrste in delati konkurenco kat. časopisu. To je katastrofalo za celoto. Zgodovina preteklosti nam je zato dovolj jasen dokaz. Treba je, da svoje moči združimo in da vsi delamo za enoten program, za načela katoličanstva." Tako se je izrazil Rev. James Černe in, ako bi tem ostal konskventen, bi se bil njegov predlog glasil tako: "Da se jaz — Rev. James Černe — in 90 odstotnih zavzemamo za nobeno novo podjetje za kat. dnevnik razven za GLASILLO KRAJNSKE SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE imamo dovolj vzroka."

Dá, dovolj vzroka imamo, da se ohranijo vse jednotine sile le za pravci Jednote. Katastrofalo in brezmiselnje je, če članstvo in Jednoti podrejena društva pomagajo vstavljanju in ojačiti eno katoliško neodvisno tiskovno "kompančico", katera se bo prej ali slej spremeni v nesnos faziem, ki se bo rugal in protivil proti rednim in disciplinarnim silam cele Jednote.

Mi se ponašamo, da smo sto procentni Amerikanci — in to bi bili že davno — če bi sledili naše pionirje. Ljubili bi se. Poglejmo na ameriško časopisje! Tam ne sedijo niti duhovniki niti voditelj kat. društva, toda sami judje, in vendar se ne bere v njih takih osebnih prepirov in tako zlobnih satansko navdihnjениh napadov kot v našem "modernem" katoliškem časopisu. Na kapljivo medu vjameš več muh, kot na sod jesih.

Razdreti je pač lahko, toda zidati je težko: tam je treba ne samo roke, temveč razuma. GLASILLO, podlaga našega narodnega socialnega kot tudi verskega obstoja v Ameriki, je doslej res nepristransko poročalo kar je pametnemu in katoliškemu poštenjaku verjeti in citati. Zavreči ta list ali zmanjšati njegov vpliv bi pominjalo smotreno izpodkovati temelje Jednoti. Da končam svoje trditve, klicem

istotako navdušno kot Rev. James Černe: "Komurkoli še bi je sreč za naš milo slovenski narod, se bo gotovo odvzal kot delničar — toda ne pri onih, ki so do slej delali zdražbo, toda pri pravih prijateljih naroda, ki so pričeli voditi in si žele to nadaljevati v pravi medsebojni bratski ljubezni našo slovensko ameriško barčico v burnih valovih osebnih napadov in interesov posameznikov." Konec sicer ni Father James Černeta, pač pa sem gotov, da se tudi on strinja, ker on kot vsaki duhovnik je že občutil ono medsebojno politiko in nje posledice. Gotovo, ob času napadov, si je že tudi on želel lista in časopisa, ki bi ne bil pristranski, ter bi v svoj zagon lahko pregoril svojo ne pa diktirano besedo.

Takega dnevnika, takega časopisa nam je vsem krvavo treba, kakor lajkom posebno pa nam duhovnikom, ki se nemoremo potežiti drugemu, kot Bogu. V takom našem listu — kjer bi bili vsi delničarji — bi se posvetovali od obale do obale kot smo roztrešeni, ter bi se prijateljsko brez osebne zavisi pomenili, ter ljudstvu dajali pismen potom, cesar osebno ne moremo. Koliko nas je med tujimi narodi, ter si vendar želimo delovati in deliti naša čustva med svojci! Kdo naj nas torej zveže?... Edinost, toda ne ona na papirju napisana, pač pa v časopisu česar lastniki in voditelji naj bi bili popolnoma katoliški disciplinirani možje, ki čislajo in spoštujejo svoje duhovnike. "Takem voditeljem, ki se sklicujejo na Papeža in romajo v Rim in se ob enem otresajo in ogibljajo kontrole rimo-katoliških duhovnikov celo v verskih načelih, mi nemoremo niti smemo zaupati."

Bodimo jasni, bodimo značajni, bodimo možje in ne breznačelne šalobarde, ki so dane za angleško, jutri za slovaško, ter bi bili še za kitajsko podjetje — samo če bi neslo — ne pa da bi se ozirali na skupni dobrobit našega sedaj tako zapeljanega naroda.

Rev. Joseph Škur.

TUKAJ NAŠ ODGOVOR:

Da bo slovenska javnost natančno razumela celo afero, moramo predstaviti slovenski javnosti obe stranke in sicer tako kot so, da bo javnost vedela, kdo je Rev. Joseph Škur in kdo, da je Slovenska kat. tiskovna družba Edinost.

Rev. Joseph Škur je beneški Slovenec vzgojen v italijanskem duhu. Prišel je v Ameriko s pomočjo slovenskih očetov Frančiškanov, ki so mu pomagali, da je dobil kaplanskega službo v Jolietu pri pokojnemu Rev. John Kranju. On ne pozna slovenske duše, to se je poznalo pri njegovem pastirskem delovanju v Jolietu, Lorainu, Collwoodu in kakor njegovo finančno poročilo kaže tudi v Pittsburghu ne. Mi z našo strani mu tega ne zamerimo, ker tega kriv je tuji meč.

Naš namen ni napadati njega kot slov. župnika, smemo si pa dovoliti s tem, da mu odgovorimo brez ovinkov, na njegov članek "Brez ovinkov," v katerim si je on dovolil pristeti v javnost imena dveh delavnih in odličnih slovenskih duhovnikov t. j. Rev. Černeta in Rev. Trunka. Zato, je naša dolžnost, da mu odgovorimo ter narodu pojasnemo celo zadevo, kaj in koliko je na tej stvari. Tudi naj nihče ne misli in ne vzame to, kot kak boj med slovenskimi duhovniki, ker Rev. Škur in Rev. Černe sta si bila vedno dobra prijatelja, gre se le za razčiščenje našega katoliškega ozračja.

Oba pripoznavata nujno potrebo kat. dnevnika, gre se le za pot, kako do njega priti in katera bi bila boljša in krajša pot, da bi zadovoljila splošno javnost.

On sam pripoznavata, ko kliče Rev. Trunku: "Blagor mu!" ker si je rešil svojo dušo. On pripoznavata, da je Rev. Černe zadel na pravo žilo naših lajikov in samega sebe vpraša: če bo zadev "on" pravo struno. V tem že pripoznavata, da so naši zavedni lajiki na naši strani.

Zgodovina slovenskega katoliškega časopisa v Ameriki nam daje tele podatke: V Clevelandu so imeli prvi slov. kat. dnevnik. "Nova Domovina," ki je pa propadla. Za njo je prišla "Amerika," katero so morali prodati, da so jo rešili prodaja. Za njo so ustanovili "Slogo" — clevelandski navdušeni kat. lajiki s pomočjo nekaterih zavednih duhovnikov. Kako je prišlo do tega, da je bila ponujena oo. Frančiškanom, da so jo rešili propada, pozivamo tiste, kateri so bili istočasno na krimilu podjetja. Prosimo, naj oni sami govorijo! Nekoliko let za "Slogo" je prišel g. Škur s svojim listom "Prapor." List finančno ni vespel, tako, da je bila tiskarna primorana odpovedati tiskanje lista.

C. g. Škur sam dobro ve zakaj, kakor njegov list "Prapor" tako vsi prejšnji časnikarski poizkusni niso vespevali. Slovenska javnost bi pač morala pričakovati v Ameriki od slovenske metropole kat. dnevnika. Ali so temu vzrok slovenski lajiki ali njih voditelji to ni naša vprašanje. Gotova stvar pa je, da ni bilo do slej še nikdar pravega programa, kakoršnega ima naša podjetje danes. Vsa slovenska Amerika pa ve in zlasti zadnji časi pokazujejo, kako plemenite, požrtvovalne, neustrašene in navdušene slovenske katol. može lajike ima slovenska naselbina v Clevelandu, to jasno dokazujejo nastopi gl. predsednika K. S. K. nastopi č. g. duhovnega vodja K. S. K. J. in drugih tamkajšnjih gl. uradnikov K. S. K. J.

(Konec prihodnjic.)

Jutranja zvezda.

Napisal H. Rider Haggard.

Iz angleščine prevel

Peter M. Černigoj.

"Kaj hočeš s tem reči, bedak?" je vprašal Abi jezno. "Meso in kri se morata ukloniti smrti."

Po Kakujevem suhem obliju se je razil bolestni smehljaj, ko je odgovoril:

"Beseda, vredna tvoje modrosti, princ. Gotov uči izkušnja človeka, da se morata mese in kri ukloniti smrti. Da, da, mese in kri!"

"Nehaj se mi režati kakor opica," je zasikal Abi besno, "ali pa ti dokažem resničnost tvojih besed na tvojem lastnem vratu. Potebil je meč, mu zagrozil z njim in pristavil: "Sedaj mi povej, kaj hočeš reči, ali . . ."

"Princ," je ječjal Kaku in se zgrudil na kolena, "ne smem, ne morem. Prizanesi mi, to je skrivnost bogov."

"Teden pojdi k bogovom, lažnivi pes, in se razgovarjaj z njimi o tem," je odgovoril Abi in dvignil meč, "zakaj ona mi go-

tovo ne bo zamerila, če te pošljem tjakaj."

"Usmiljenje!" je hrepel Kaku trepetajoč na tleh, njegov gospod pa je vintel meč nad njegovo plešasto glavo, prepričan, da bo rajši govoril nego umrl.

Ta trenotek, ko je zvezdoslovčeva usoda bila na tehtnici, je prišel do njiju ušesum glasov in z njimi lahki, jasni smeh, ki sta ga dobro poznala. Abi je pozabil na svojo namero, stopil je k oknu in pogledal skozi odprtino v vetrnici. Nato se je obrnil, pomignil Kakuju in zašepetal:

"Pridi in poglej! Tudi kasneje bo čas, da umrješ."

Vezir je ubogal, se splazil po kolenih do okna, se vzravnal in pogledal skozi vetrnico. In videl je tole: V ograjenem vrtu tan spodaj, skritem vrtu palace, je stata kraljica Neter-Tua in solučna svetloba, ki je prodirla skozi krošnje evetočega drevoja, je padala v jasnih žarkih na lepotno.

Ni bila sama, pred njo je klečal mož, običen v bogato opravo plemiča. Kaku ga je tako spoznal, bil je Abijev najljubši kapič, čeprav je bil še mlad, častnik, ki ga je princ cenil in ga zaradi njegovega umetnosti hrabrosti dvignil do odličnega mesta

ter mu dal lastno hčer za ženo. Tudi on je igral odlično vlogo v veliki zaroti proti faraonu, bil je tisti, ki je zadal smrtni udarec Mermesu, možu gospode Aste.

Sedaj je igral drugačno vlogo, namreč vlogo kraljičnega ljubimca, zakaj držal je rob njene oblačila v rokah in ga pritiskal na ustnice ter ji strastno govoril. Prišlo je do tega, da je bila ponujena oo. Frančiškanom, da so jo rešili propada, pozivamo tiste, kateri so bili istočasno na krimilu podjetja. "Slogo" je prišel g. Škur s svojim listom "Prapor." List finančno ni vespel, tako, da je bila tiskarna primorana odpovedati tiskanje lista.

Tvegal je življenje, da spleza preko zidu. Obožujejo jo. Brez nje ne more živeti. Pripravljen je storiti vse, kar zahteva — zbrati četo in ubiti Abija; to bo lahko, ker so vsi ljubosumni na princa in so prepričani, da je ni vreden. Naj mu podari svojo ljubezen in on jo bo zopet napravil za edino vladarico Egipta in bo sam zadovoljen, da ji služi kot suženj. Naj mu reče vsaj eno prijazno besedo.

Tako je govoril, divje, proseče, kakor človek, ki ga je strast opojila in ne ve, kaj govoriti in kaj dela. Neter-Tua pa je mirno poslušala in se je zdaj pa zdaj nasmejala s tistim svojim lahkim, tihim smehom.

Slednji je vstal in jo pusknil prijeti za roko, toda ona je, se vedno smeje, od-

mahnila in nenadoma spregovorila:

"Ti si ubil Mermesa, ko se je zgrudil pod ranami, kajne, in on mi je bil rednik. Dobro, dobro, zgodilo se je vboju in ti moraš biti pogumen mož, prav tako pogumen, kakor lep, ker bi si drugače ne ipal priti semkaj, kjer te more ena sama moja beseda usmrtili. In sedaj pojdi zopet, prijetljiv, hčeri mojega gospoda in svoji ženi, in če si upaš, ji povej, kje si bil in zakaj, saj si pogumen mož," in zopet se je zasmajala.

Začel jo je nanovo strastno prositi, moleduoč, naj mu da vsaj kakšen spomin, dokler se ni slednji na videz omehčala in se ga usmilila; iztegnila je roko in izbrala cvetlico med mnogimi, ki so rastle tamkaj, ter mu jo dala, nato pa je pokazala na drevesa, ki so zakrivala zid, in on je takoj izginil med njimi, opotekajoč se v preobilju radosti.

Gledala je za njim, ko je odhajal, in se čudno smejava, nato pa se je, še vedno smehlja, ozrla na grm, s katerega je bila odtrgala cvet, in Kaku je opazil, da je to bila roža, ki so jo rabili le pogrebni, da koton, nato pa je vprašala z mirnim glasom:

"Zakaj si izdril meč, o soprog?"

K. S. K. J. Ob enem se bo blagoslovil tudi kip sv. Antona, ki ga je kupil naš dobr Mr. A. Lozančič. Pri tem se bodo postavili posebno Hrvatje, ki vrlo pomagalo pri cerkvi. O tem še poročam.

Glas Narobe je š

Zapadna
Slovanska

Zveza

DENVER, COLO.

NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URADNIKOV ZA BODOČA
4. LETA:

UPRAVNI ODBOR:

- Predsednik: Adolph Anzick, 4701 Grant Street, Denver, Colorado.
- Podpredsednik: Frank Boitz, R. — I, Box 171, Pueblo, Colorado.
- Podpredsednik: Frank Mohar, 514 W. 2nd Street, Leadville, Colorado.
- Tajnik: Frank Skrabec, 4822 Washington Street, Denver, Colorado.
- Blagajnik: Joseph Videtic, 4485 Logan Street, Denver Colorado.
- Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg. Pueblo, Colorado.

NADZORNI ODBOR:

- Predsednik: Frank Okoren, 4823 Emerson Street, Denver Colorado.
- Nadzornik: Peter Geshell, 3952 So. Broadway, Denver, Colorado.
- Nadzor: Michael Kapsch, 508 N. Spruce St. Colorado Spring, Colo.

POROTNI ODBOR:

- Predsednik: Anton Kochevar, 1206 Berwind Ave., Pueblo, Colorado.
- Porotnik: Frank Strben, Box 707, Ely, Minnesota.
- Porotnik: Frank Ambrose, Box 75, Tooele, Utah.

ZDRAVEVALNI ODBOR:

- John Kocman, 1203 Mahren Avenue, Pueblo, Colorado.
- John Starčinich, 4576 Logan Street, Denver, Colorado.

URADNO GLASILO:

- "Amerikanski Slovenec — Edinost", Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči, naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za spremembe zavarovalnicne, kakor tudi sumljive bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo. Kdo želi postati član zveze naj se ogli si pri tajniku najbližnjega društva. Z. S. Z. Za vstanovitev novih društev zadostuje 8 oseb. Glede ustanovitev novih članov pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebe liste.

SLOVENCI PRISTOPAJTE V ZAPADNO SLOVANSKO ZVEZO!

DOHODKI ZA MESEC APRIL 1925. Z. S. Z.

Stv.	Dr.	Za smrtnino	Bolno podpora	Rezervni	Stroškovni	Skupaj
1.		\$140.07	\$132.00	\$2.00	\$43.60	\$317.67
3.		151.03	158.65	—	53.25	364.93
4.		22.05	19.50	—	6.50	48.05
5.		144.39	129.95	—	41.25	315.59
6.		18.27	21.00	—	5.75	45.02
7.		118.06	95.30	1.00	32.75	247.11
8.		35.39	38.25	1.00	13.00	87.64
9.		74.61	79.45	1.00	24.50	180.06
11.	*	26.74	36.00	—	9.25	65.99
12.		7.72	10.50	—	2.25	20.47
13.		13.12	15.00	—	4.75	32.87
14.		29.69	33.75	—	9.25	72.69
15.		14.87	14.25	—	3.50	32.62
16.		97.45	99.45	1.00	31.75	229.65
17.		23.86	32.25	—	8.50	64.61
20.		17.25	17.25	—	5.75	40.25
21.		56.50	66.75	—	15.50	138.75
22.		71.14	64.75	2.00	16.00	153.89
23.		42.36	45.10	—	13.50	100.96
24.		11.62	9.85	—	3.50	24.47
25.		13.70	15.75	—	4.30	33.75
26.		18.44	25.95	1.00	5.00	50.39
27.		27.01	39.75	—	6.75	73.51
Skupaj		1,177.34	1,194.45	9.00	360.15	2,740.94

IZDATKI ZA MESEC APRIL 1925.

Stv.	Dr.	Bolniško podpora	Confinement	Drugi stroški	Skupaj
1.		30.00	—	—	30.00
3.		104.00	—	—	104.00
4.		43.00	—	—	43.00
5.		200.00	284.00	—	484.00
6.		45.00	—	—	45.00
7.		103.00	—	—	103.00
8.		41.00	—	—	41.00
9.		186.50	—	—	186.50
11.		124.00	—	—	124.00
12.		17.00	—	—	17.00
13.		1.00	—	—	1.00
14.		206.00	—	—	206.00
16.		96.00	20.00	—	116.00
17.		14.00	—	—	14.00
20.		44.00	10.00	—	54.00
21.		800.00	83.00	—	883.00
22.		51.00	—	—	51.00
23.		15.50	10.00	—	25.50
25.		45.00	—	—	45.00
26.		44.00	—	—	44.00
27.		68.00	—	—	68.00
Skupaj		1,000.00	1,645.00	40.00	2,685.00

Stv. Dr.	Svota
1.	\$ 24.60
3.	9.65
5.	11.25
6.	.30
7.	1.65
9.	9.15
11.	2.25
14.	1.80
16.	4.25
17.	3.15
20.	4.05
21.	4.20
22. Ni poslala	1.80
23.	—
26.	3.00
27.	4.20
Skupaj	85.30
Dne 31. marca	1,296.71
Dne 3. aprila	1,382.01

FRANK SKRABEC, gl. tajnik.

K štv. 7. pristopila Anna Virant, star 39 let za \$1000.00 in \$1.00 bolne podpore cert. 2864.

K štv. 9. pristopil Joseph Fear, star 21 let za \$1000.00 in \$2.00 bolne podpore cert. 2865.

K štv. 16. pristopil Frank Kocher, star 21 let za \$500 in \$2.00 bolne podpore cert. 2866.

K štv. 20. zvila smrtnino Josephine Gruden iz \$500.00 na \$1000.00 cert. 2867.

K štv. 21. pristopili: Joseph Tanco, star 32 let za \$500.00 in \$2.00 bolne podpore cert. 2862. Frank Smuk, star 40 let za \$1000.00 in \$2.00 bolne podpore cert. 2868.

K štv. 22. pristopili: John Panunzio, star 39 let za \$1000.00 in \$2.00 bolne podpore cert. 2869. Aplonia Mehle, star 33 let za \$500.00 in \$1.00 bolne podpore cert. 2870.

K štv. 23. pristopil: Anton Zagari, star 23 let za \$1000.00 in \$2.00 bolne podpore cert. 2871. In Joseph Maurin, star 22 let za \$1000.00 in \$2.00 bolne podpore cert. 2872.

K štv. 26. pristopili: Mike Lovrenčič, star 31 let za \$500.00 in \$2.00 bolne podpore cert. 2873. Suspenderian Mike Hudi, cert. 2755.

K štv. 27. suspendiran John Milavec, cert. 2625.

K štv. 5. odstopila Pauline Jelenc, cert. 2434. Umrla od štev. 5. Johana Godec, stara 33 let zavarovana za \$1000.00, vzrok smrti zastupljenje.

In Joseph Jezek zavarovan za \$500.00, vzrok smrti ponesrečen v rudniku.

Z sobratskim pozdravom

FRANK SKRABEC, glavni tajnik.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA Z. S. Z.

Tukaj vam podajem poročilo Actuarju ali cenečniku takozvana vrednostna poročilo (Valuation Report) za državo Colorado prečenjeno in pregledano po Phillip B. Twitchell. Kar je pronašel kakor sledi.

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION VALUATION REPORT FOR YEAR 1924.

To the Insurance Department of the State of Colorado pursuant to requirements of the law.

1. This Report must be filed on or before 31st day of May, 1925.

2. Each item in the blank should be carefully filed out, in accordance with the information required.

16. Does the society issue separate certificates promising disability claims. (Answer No.)

Vrsta 18. How many assessments were actually collected during each of last Five Years. Answer 12 to Death Expense and Sick Benefit funds.

21. Are there any reserve liens (not certificate loans or premium loans outstanding against certificate in force. If so state amount. (Answer: NO.) I hereby certify to the correctness of the foregoing answers and to correctness of items 37, 48, 50, 59, 72 and 74 of the Valuation Exhibit.

Signature: FRANK SKRABEC
Official Title: Supreme Sec'y.

Valuation Exhibit, Section 23. A method other than accumulation. Assess Actual and Contingent Present mid year value of future net contributions on following forms of certificates:

Vrsta 29. (a) death only \$233,639.13.

Admitted assets, item 37, pages 4 of annual statement (including loans and interest thereon secured by reserve accumulation actually maintained on corresponding individual certificates) \$63,345.22, less sum of general or expense funds \$3,240.19. Sick and accident funds when not valued \$12,842.75 and special funds including all funds other than general or expenses funds not available for payment of benefits \$1,237.68; \$46,024.60.

Vrsta 38. Assess actual and contingent sum of items 36 and 37 above

LIABILITIES ACTUAL AND CONTINGENT.

40. Death only, \$299,788.56.

47. Total, \$299,788.56.

48. None.

49. Balance items 47 less item 48. Above, \$299,788.56

